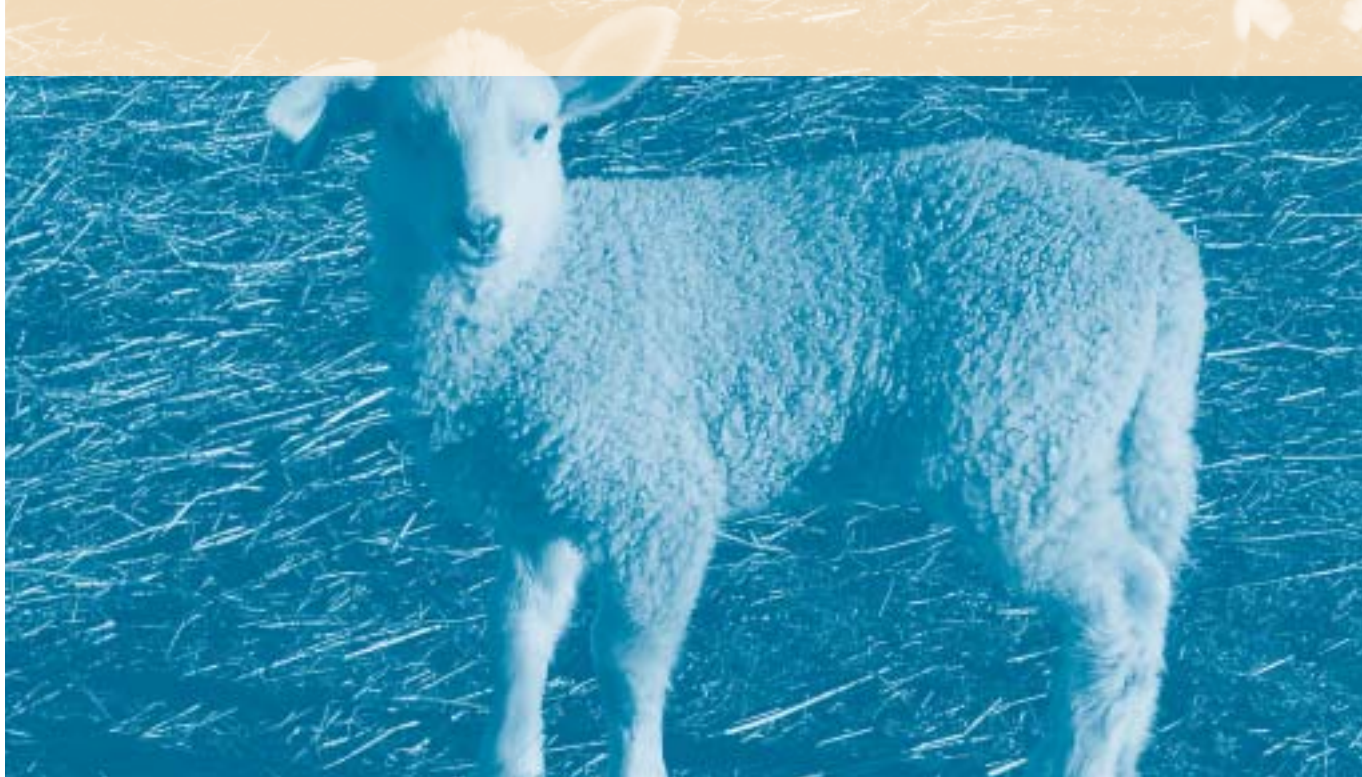

HUNDEHOLD OG BEITEDYR

I Norge er vi så heldige at vi har lov til å ferdes fritt i de fleste utmarksområder. Det er et stort ansvar for alle å ferdes ute i skog og mark blant beitedyr og annet vilt, særlig gjelder dette for de som går med hund. Tromsø kommune ønsker derfor å gi informasjon om hvilke bestemmelser som gjelder i forholdet hund og beitedyr. Vær spesielt oppmerksom på at deler av disse bestemmelsene bare er gjeldende til og med 2006.

BÅNDTVANGSBESTEMMELSER I TROMSØ KOMMUNE

- Alle som ferdes i utmark bør opptre varsomt overfor bufe, tamrein og annet vilt. I hele Tromsø kommune er det vedtatt **utvidet båndtvang i tiden 1. april til 30. september**. I tillegg kommer at på offentlig sted i Tromsø sentrum, i sentrumsnære boligområder og i bydelene er det forbudt å la hund gå løs.
- Det finnes viktige unntak for båndtvang blant annet for gjeterhund, jakthund, ettersøks-hund, hund brukt i reindrif, politihund og redningshund når de er i aktiv bruk og i andre gitte situasjoner.
- Løse hunder kan opptas når de er løse i strid med båndtvangsbestemmelsene. Kontakt da hundeier. Kontakt politiet når hunden er en fare for mennesker eller dyr.
- Det skal mye til før en hund kan avlives av andre enn eier. Dette bør alltid være siste utvei. Likevel kan det være situasjoner der avlaving av hunden er det eneste en kan gjøre. Hvis en hund jager eller angriper tamrein eller husdyr som beiter lovlig, kan det av enkelte gjøres inngrep som *fremstår som nødvendig og ikke utover det forsvarlige for å avverge skade*. Hund kan også avlives ved direkte angrep på hjortevilt i båndtvangstid (ikke ettersøks-hund). Enhver kan avlive en hund som har påført en person vesentlig skade.

Se de bakerste sidene for mer detaljer i reglene.

Foto: Anne-Tove Moe Carstens

Foto: Anne-Tove Moe Carstens

NÆRMERE OM REGLENE

Båndtvang

Den nye hundeloven (hl) som trådte i kraft fra 1.1.2004 har regler om at det generelt er båndtvang i Norge fra og med 1. april til og med 20. august, slik at hunden ikke skal jage eller skade storfe, sau, geit, fjærkre, rein, hest eller vilt, også viltets egg reir og bo (hl § 6). I hele Tromsø kommune er det gjennom lokal forskrift vedtatt **utvidet båndtvang i tiden 1. april til 30. september** (gjelder til og med 2006).

Regelen gjelder ikke dresserte gjeterhunder eller hunder som under lovlig jakt blir fulgt på forsvarlig måte. Den gjelder heller ikke for lavinehunder og politihunder i tjeneste eller under trening (pkt. 2).

I politivedtektene for Tromsø kommune heter det at ”på offentlig sted i Tromsø sentrum, i sentrumsnære boligområder og i bydelene er det forbudt å la hund gå løs” (§ 24). Dette er gjennom hele året (gjelder til og med 2006).

I tillegg viser en til hl § 4 om alminnelige regler om sikring av hund. Hundeeiere har en generell plikt til å følge og kontrollere hundene på en forsvarlig måte, selv om det ikke er båndtvang.

Unntak fra båndtvangsreglene

Hovedregelen er at den generelle båndtvangen gjelder for alle hunder, uansett hunderase eller andre kjennetegn. Unntakene fremkommer i hundeloven § 9 a-e:

- a) hund som brukes i reindrift
- b) dressert bufeguard når den brukes til å vokte storfe, sau eller geit
- c) hund i aktiv politi-, toll-, militær-, og redningstjeneste, eller tilsvarende trening
- d) hund i aktiv bruk som ettersøkshund etter såret eller sykt vilt
- f) hund når den brukes for jakt, jakthundtrening og jaktprøver mellom 20. august og 1. april eller når båndtvang er fastsatt i medhold av § 6 annet ledd bokstav c, d, e.

Disse unntakene gjelder all båndtvang. Forutsetningen er at hundene brukes i funksjonene som nevnt. Med dette menes for eksempel at politimannen ikke kan la sin politihund gå løs på fritiden, utenfor tjenesten.

Foto: Anne-Tove Moe Carstens

Mer om jakthunder og båndtvang

Jakthunder som nevnt i § 9 bokstav f er altså ikke unntatt fra den generelle båndtvangen, men de er unntatt fra den særlige båndtvangen i Tromsø kommune. Gjennomføring av jakthundtrening, jaktprøver og lovlig jakt i perioden 20. august til 1. april krever spesiell tillatelse fra grunneier, jf § 8.

Rein

I områder der tamrein beiter lovlig, skal hundeholderen se til at hunden ikke unødig uroer eller skremmer rein, selv om den er under kontroll eller bundet (hl § 7). Se også reindriftslovens § 28.

>>>

Foto: Bård Johansen

Løse hunder

Opptak av løse hunder etter § 10 må skje i samsvar med reglene i dyrevernloven, særlig dyrevernloven § 8 om bruk av vold. Ingen har rett til å oppta hund ved å benytte slag eller spark eller tilsvarende vold.

Enhver kan oppta en hund som er løs i strid med bla. båndtvangbestemmelsene. I utmark i jakttid der jakt er lovlig, kan bare rettighetshavere i området og politiet oppta løse hunder (hl § 10).

Inngrep på stedet mot hund som jager eller angriper

I hundelovens § 14 annet ledd heter det: "Et ellers ulovlig inngrep mot en hund er lovlig når noen gjør det for å avverge at hunden urettmessig jager eller angriper mennesker eller dyr, dersom inngrepet ikke går lenger enn nødvendig for å avverge skade, og dessuten ikke går utover det forsvarlige i betraktning av angrepets farlighet og den angrepnes interesse."

Faresituasjonene under gjelder foran den generelle nødvergeregelen i annet ledd.

a) Ved pågående eller nært forestående angrep mot en *person* kan enhver gjøre inngrep mot hunden *som fremstår som nødvendig for å avverge skade*.

b) Når en hund jager eller angriper tamrein eller husdyr som beiter lovlig, eller når hunden uprovosert angriper en annen hund, kan det utsatte dyrets eier, innehaver eller den som passer dyret, gjøre inngrep mot hunden *som fremstår som nødvendig for å avverge skade*, så sant inngrepet ikke går lenger enn nødvendig og ikke utover det forsvarlige. Bestemmelsen gjelder ikke når dyret som blir jaget eller angrepet, urettmessig har kommet inn på eiendom som hundeholder selv disponerer.

c) Når båndtvang gjelder, kan grunneier, noen som opptrer på dennes vegne, eller jakt- og fangstberettigede, avlive hund ved direkte angrep på hjortevilt. Dette gjelder ikke ettersøkshund i aktiv bruk.

d) Enhver kan på stedet avlive en hund som påtreffes i umiddelbar forbindelse med at den har påført en person vesentlig skade, dersom hunden fortsatt utgjør en klar fare. Det samme gjelder hvis hunden har voldt *vesentlig* skade på tamrein, husdyr, hunder eller hjortevilt, dersom ikke det skadede dyret urettmessig har kommet inn på eiendommen hundeholderen disponerer.

Hundelovens § 14 gjelder ikke politihunder som brukes lovlig.

Avliving av hund er lovlig forutsatt at det framstår som nødvendig. Det er vanskelig å si når avliving er lovlig eller ikke på generelt grunnlag. Ethvert tilfelle vil måtte vurderes konkret i forhold til de nevnte lovreglene.

Om avlivingen

Avliving skal skje i samsvar med reglene i dyrevernloven § 9 og 10. Det viktigste er at hunden ikke utsettes for unødig lidelse ved avliving.

Hund som utgjør klar fare for husdyr, tamrein og hjortevilt

En hund som uten ledsager går løs i utmark eller i landbruksområder i båndtvangstid og utgjør en klar fare for husdyr og tamrein, kan opptas av grunneier, fester, forpakter, beiteberettigede, berørt reieneier eller noen som opptrer på vegne av disse. Dersom det ikke lar seg gjøre å oppta hunden eller få politiet til stedet så raskt som situasjonen krever, kan vedkommende om nødvendig avlive hunden på stedet (hl § 15).

Ansvarlig utgiver:

Tromsø kommune,
Plan og næring, Rådhuset, 9299 Tromsø
Telefon: 77 60 50 20
postmottak@tromso.kommune.no
www.tromso.kommune.no

Andre nyttige adresser:

Tromsø hundeklubb
Postboks 479
9255 Tromsø
tromso.hunde@klubb.nkk.no
<http://www.tromso-hundeklubb.org>

Troms politidistrikt
Grønneg. 122, 9008 Tromsø
Telefon: 77 69 85 00
Troms Sau og Geitalslag

Postboks 71
9100 Kvaløysletta
<http://www.nsg.no/troms>

Tromsø Jeger- og fiskeforening, TJFF,
Postboks 538, 9256 Tromsø.
Telefon: 41 63 48 45
tjff@start.no
<http://www.tjf.no>

Tromsøysund Bonde og Småbrukerlag
Tønsvik
9022 Krokeldalen

Fellesstyret for Bondelagene
9103 Skulsfjord

Forsidefoto: Lars Petter Granmo